

Budapest, St. Baron utca 16 (Brassai-utca) 16

Telefon: 337, 328 és 1847

337, 328 és 1847

337, 328 és 1847

337, 328 és 1847

337, 328 és 1847

UJ ÉLETT

276. SZÁM

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Romániában

Egész évre — 1050
Félévre — 550
Negyedévre — 290
Egy hónapra — 110

Az előfizetési ára „Föld” című folyóirattal együtt hav-kénti lejjel drágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra — csak 40 —
Egy szám — 3 —

VÉSZET

felolvasása házban

gényiró tegnap utatkozott be a

egyfelvonásosa Majd az első egyfelvonásos arab reprisben, elítélően, Marios második darab

ggyöny keskeny ki és állt meg ünneplően és pró szemekkel jánosi arc...

ta magát, leült hető hangon, helyenként zival. K-dves és az inter- zásása tárgya

l adótt, egy ven és moz- magyar íro- t! — jobban egy teréről mit hallott ő ja ma a leg-

igazán elc- „Kivillagos a Sűcs bá- kádota, sors, zt. Teljesebb olvasás, hogy volt és p- jóság. Ka-

is kacagott a saját te-

nyira teljes, a frakk l előkand- a, a magyar szür káprá-

is ünneplő, mbolásoktól

Marios-egy- a színház zínészijét, Gaál Gabor

műsora

uksi (Mér- Tolnay és

(Bendes

g (Bárle- sz föllépé-

inn eroda- helyárak- 183.)

óság, elő- tő-attrak- és Ihász- onat 184.) szám B.

32 sz. A.

december 14 Kedd

Budapest, St. Baron utca 16

5687 Tévét 9

A katonai ellenőrző bizottságok bucsuja

Január elsejéig a német katonai ellenőrző bizottság el fogja hagyni Berlint. A német békeszerződés egyik legnyilvánosabb rendelkezése szűnik meg ezzel, az európai pacifizmusnak egyik legkomolyabb tette ez, talán az első komoly tette. Ezzel jele annak, hogy a német-francia ellentétből eredt feszült atmoszféra tényleg enyhülően van s ha a dolgok tovább így alakulnak, a nyugati politika komoly, még pedig előnyösen komoly változásával kell számolnunk.

A genfi tanácskozások mégsem végezték eredménytelenül, pedig a Suressean intranszigiens álláspontja már-már felborulással fenyegette a helyzetet. De a komoly békeakarat mégis diadalmaskodott. Briand bebizonyította, hogy valóban érdemes a béke Nobel díjára. Igaz, hogy ezt a békeakaratot nagyban előmozdította az Olaszország részéről tapasztalható franciellenes agresszivitás, ám itt az okozat a fontos és nem az ok, amely létrehozta.

De örvendetes a német katonai ellenőrző bizottság hazahívásának ténye azért is, mert azt jelenti, hogy a békeszerződés érvénye mégsem kikezdehetetlen, nem dogmatikus alkotmány, amelyen az idő és a szükségszerűség nem változtathat. A nyugati politikai élet Keynesnek, a nagy angol közgazdásznak álláspontját kezdi igazolni, mely szerint a legyőzött államokra szabott feltételek a győzők szempontjából is illuzóriusak s megváltozásuk, enyhülésük ezek szempontjából is elmaradhatatlan.

A genfi egyezmény szerint a legyőzött államok katonai ellenőrzését a Népszövetség veszi át, mely azonban csak abban az esetben küld ki Németországba ellenőrző szerveket, ha erre konkrét esetek alapján szükség lesz.

Ez is lényeges enyhülést jelent az eddigi háborus atmoszférában. Ám ennek az intézkedésnek is megvan az a szépséghibája, hogy egyoldalú. Mert komoly pacifizmusról csak akkor lehet majd szó, ha a Népszövetség, — mint minden nemzetek ellenőrző fóruma és legfőbb bírja, — minden ország fegyverkezését ellenőrizni fogja és minden országba olyan katonai szakértőket küld ki, akik nem lehetnek elfogultak az illető nemzettel szemben.

Ameddig ez és így nem valósul meg, amíg — bár csak nünaszokban is — különbség fog tetetni győző és legyőzött országok között, addig abszolút értelemben vett pacifizmusról nem lehet beszélni. Nem lehet főleg azért, mert a győző államok szabad fegyverkezés — a legyőzött állam népében nem szilárdíthatja meg azt a hitet, hogy a győzőnek vele szemben nincsnek és főleg nem lehetnek támadó szándékai. Ez olyan pszichológiai törvény, amelyet nem szüntethet meg még olyan — kétségkívül — jóhiszemű megegyezés sem, mint amilyen most Genfben létrejött.

A népek utja mégis arrafelé vezet. Épen ezért minden részlet-eredménynek örülni kell és hinni kell abban, hogy a népek kibékülésének ideje közelg. A leszerelési konferencia úgye még mindig vajdúdik a sárga felviszonyok között — elvárhatólag — még jóideig fog vajdúdni. Megkezdési lérehozását Olaszország passzív és Olaszország agresszív viselkedése.

Előbbi azért huzódzik től, mert világhatalmi, főleg pedig Anglia ellen irányuló imperialista törekvései gá olják meg ebben, Olaszország pedig azért, mert Mussolini hatalmát csakis addig tarthatja, amíg hangatos és tetesztős frázisokat tud hallatni és fascista tömegei előtt megcsillanthatja gyarmati hódítás ábránd képét.

A leszerelési konferencia elé feszülő fenti akadályok ellenére is azonban Európa többi

népei — egymás között is — megvalósíthatják a leszerelést, az igazi pacifizmus eme legfőbb és legszenvedhetetlenebb kellékét. Éspedig a Népszövetségén keresztül, mely minden államnak olyan mértékű fegyverkezését enged meg, amely tényleges szükségletének és pedig nem offenzív, hanem defenzív szempontból.

Addig is azonban, míg ez lehetőséggé válik, a genfi szellemet tovább kell építeni és

újabb eredményekkel kell gazdagítani. Most egyelőre a részlet-eredmények is fontosak, tekintettel arra, hogy a mai konstellációk között csak részlet-eredményekről lehet szó.

Remélni kell azonban, hogy a béke új Nobel díját már nem részlet-eredményekért fogják kiosztani Európa arra érdemes politikusaik között, hanem a világbéke valóra vált művéért.

Ujév előtt nem szervezik át a kormányt

Averescu referált a minisztertanácson a király állapotáról

(Bucuresti-Bukarest, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány hét óta a bukaresti sajtóban erősen tartja magát a hír, hogy a kormányt még a parlament karácsonyi szüneté előtt átszervezik. Egyes fővárosi lapok pozitív formában közölték ezt a hírt, hogy Goldis kilép a kormányból és Sadoveanu ismert író lesz az új kultuszminiszter. Más lapok arról tudtak, hogy Rascanu tábornok is társát kap az átszervezett kormányban.

E híresztelésekkel kapcsolatban a kormány ma hivatalos kommunikét tett közzé, amely szerint a kormányban újév előtt semmi esetben sem lesznek változások. Egyelőre semmiféle miniszterváltásról nincs szó.

Vasárnap délelőtt 11 órakor minisztertanács volt, amely délután 2 óráig tartott. A minisztertanácsról a következő hivatalos kommunikét adták ki:

A minisztertanács élénk örömmel vette tudomásul a miniszterelnök jelentését. Öfelsége a király egészségi állapotáról, mely szerint Hartmann professzor operációja folytán az uralkodó felgyógyulása biztosítva van.

Elhatározta a kormány a Calea Victoriein levő királyi palota helyreállítására szükséges

intézkedések megtételét. Ez a palota tudvalevően az állam tulajdonát képezi.

A minisztertanács azután a parlament elé kerülő törvényjavaslatokkal foglalkozott és approbálta a kereskedelemügyi miniszternek a posta-, távirat- és telefontarifák felemelésére vonatkozó javaslatát január elseji érvénnyel.

Végül a szocializmus ellen elhangzott panaszokkal foglalkozott a minisztertanács és a spekuláció megfékezésére intézkedések foganatosítását határozta el.

A tanácskozás folyóügyek elintézésével ért véget.

Értesülésünk szerint a minisztertanács foglalkozott a munkaszerveződések törvényjavaslatával, valamint a szociálhigiéniai intézet létesítésének kérdésével is. A sajtótörvényt a jövő héten fogják megvitatni.

Cudalbu igazságügyminiszter a minisztertanács végeztével kijelentette a Rador tudósítójának, hogy a lakbérleti törvényjavaslatot azért publikálta, hogy a közvélemény tudomást szerezzen arról. A miniszter nem helyezkedik szembe a parlamentben, vagy az illető érdekképviseletek által benyújtandó, olyan módosításokkal, amelyeknek jogos alapjuk van.

Május 6-án szabaddá teszik a lakásokat

Elkészült az új lakbérleti törvénytervezet. Köztisztviselők két, magánosok egy évi védelmet kaphatnak

(Bucuresti-Bukarest, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagy érdeklődéssel várt lakbérleti törvénytervezet három hónapos tanulmányozás és előkészítés után elkészült. Cudalbu igazságügyminiszter aláírta már a javaslatot és elküldötte a törvény előkészítő tanácshoz (Consiiliul Legislativ) a további formalitásokra, hogy végül január első napjaiban a parlament elé terjeszthesse.

Két és egy átmeneti idő

A tervezet nagyrészen a háztulajdonosoknak kedvez. Lényegében bevezeti a teljes lakás-szabadságot, csak átmeneti idővel. Ez átmeneti idő köztisztviselőknek két év, magánosoknál pedig egy év.

A tervezetet egyébként főbb vonásaiban a következőkben adjuk:

1. 1927 május 6-ától kezdve a lakások szabadforgalomba mennek át, a következő két esetet kivéve: a) ha a bérlő köztisztviselő vagy nyugdíjas, vagy b) ha a lakást állami, megyei, vagy városi hivatalok, diákmenzák vagy internátusok foglalják le.

2. Az első szakaszban foglaltak az eddig élvezett védelmet az 1929 május 6-ig tovább is élvezik, az ötödik pontban vázolt feltételek mellett.

3. A többi lakások szabadforgalomba mennek át, mint átmeneti időt azonban azok részére, akiknek évi jövedelme meghaladja a 400 000 lej, október 2-áig, a 400 000 lejen aluli jövedelmük részére 1928 április 6-áig jelenlegi szerződésüket ugyancsak az 5-ik pontban előírt feltételek mellett meghosszabbítják.

Ezen idő leteltével a lakások a háztulajdonosok tulajdonába mennek át.

4. Nyugdíjas és köztisztviselői lakásoknak tekintetnek mindazok, amelyek a köztisztviselő vagy a nyugdíjas nevére szólnak, de ezenfelül az a lakás is, amelyben a lakást bérlővel köztisztviselő vagy nyugdíjas felesége, testvére, fia vagy lánya lakik együtt. Feltétel azonban, hogy a védelmet élvező ténylegesen a lakásban lakjon.

Kik részesülnek védelemben

5. Azok, akik a törvény védelmét élvezik, a következő feltételeknek vannak alávetve:

a) Községben vagy városban kell legyen állandó letelepedésük, ha köztisztviselő, ugy hivatása is lakóhelyén kell legyen.

b) Effektíve használják a lakást.

c) Felelőségének ne legyen lakóhelyén más lakása, mely üresen áll vagy ingatlanja, vagy esetleg olyan állás, amelyért természetbeni lakás jár: melybe azonban csak bi onyos okok miatt nem akar beköltözni.

d) Ne legyen a lakás olyan álláshoz kötve, mely időközben megszűnt, mely esetben az állás megszűnése után számíva egy hónapon belül az illetőnek ki kell költöznie.

e) Ne használjon a bérlő a bérletben egy másik lakást, melyet a főszerződés vagy a törvény elstbeléptésekor érvényben levő törvény tilt.

f) A bérlő ne legyen 400 000 lejen felüli jövedelemmel megadózza, akármilyen hi-vatása.

6. Köztisztviselők bármilyen kategóriában,

EZT A SZELVÉNYT A ÉAP BELSE-
JEBEN FELSOROLT KERESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZEG
TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZE
TÉS GYANÁNT FOGADJAK EL

Ex a szelvény érvényes Jan. 14-ig.

Áthelyezés révén elveszítik lakásukat az át-
helyezéstől számított egy év után. Kivételt
csupán azok képeznek, akiket és akit ideigle-
nes hatállyal helyeztek át más városba vagy
országba. Ezek megtarthatják lakásukat a
ládjaik részére. Tisztek, ha hadizórába lettek
áthelyezve, megtarthatják lakásukat, ha új
állomáshelyeiken nem tudnak lakást kapni ca-
ládjaik számára.

7. E törvény védelmét élvezik mindazon
örökösök is, akik az elhaltal a halálozás előtt
legalább hat hónapig együtt laktak. Köztiszt-
viselők örökösai hat hónapi védelmet nyerne-
k a törvény által.

8. Semmi minden olyan nyilatkozat vagy
szerződés, mely lemond a törvény előzeiről.

A regáli és erdélyi házbérkategória

A házbérmegállapításánál két kategóriát állít
fel a törvénytervezet: A regáliban az 1916 ápril-
is 23-iki, a csatolt területeken az 1914 május
6-án fizetett béreket veszi alapul. A köztiszt-
viselők az első évben, ha jövedelmük évenként
100.000 lej, huszonkétszeres, 200.000 lejes jöve-
delemmel 25, 300.000 lejesnél 30-szeres bért
fizetnek az 1916, illetve 1914 május 6-iki bér-
hez képest. A második meghosszabbított, helye-
sebben mondva türelmi évben 100.000 jövede-
lemmel 25, 200.000 lejesnél 30, 300.000 lejesnél
35, 400.000 lejesnél szintén 35 szorosát fizeti a
háború előtti bérnek.

A nem köztisztviselő bérlők tekintet nélkül
a jövedelmükre 25 szörös bért fizetnek az 1914,
illetve az 1916 évi béreket véve alapul.

A diákmenzák, városok, megyék vagy inter-
nátusok az első évben 20-szoros, a második év-
ben 30 szoros bért fizetnek.

Nem redukálható a lakbér

Ha a törvény által megállapított bérek ke-
vesebbek az ez évi béreknél, a jelenlegi bérek
maradnak alapul. Az elv tehát az, hogy a bért
redukálni nem lehet, csak emelni. Ismét életbe-
léptetik az árvizsgáló bizottságot, a törvény
megadja a lehetőséget a háztulajdonosoknak,
hogy szükség esetén ehhez forduljanak jogalk
ért. Ami a kiköltöztetéseket illeti, a törvény
lehetővé teszi, hogy a háztulajdonosok saját
házaikban lakáshoz jussanak, ha házaikat 1924
március 27 előtt vették. A kiköltöztetést a bír-
óság rendeli el a lehetőségekhez képest, nem
lakoltathatnak ki azonban köztisztviselőket és
nyugdíjasokat.

Tiltakozásra készülnek a bérlők

A lakbérleti törvénytervezettel kezünkben
látogatást tettünk a lakbértilkó szövetségénél,
ahol azt a kijelentést tették, hogy a tervezet
figyelmük kívül hagyja a lakók érdekeit, a
gazdasági krízist s éppen ezért a szövetség a
legerősebb harcot fogja megvívni a tervezettel
szemben. A jövő héten megkezdik az akciót
és úgy Bukarestben, mint az ország főbb vá-
rosában népgyűléseket fognak rendezni, ame-
lyen tiltakozni fognak a tervezet törvényerőre
való emelése ellen.

Tipikus háztulajdonos-törvénynek tekintik

Cadalbu tervezetét és ha az törvényerőre amel-
kedik, a lakók egész tömegét a legnagyobb vál-
ságba fogják sodorni s egy csomó ember haj-
léatalanná válik.

A háztulajdonosok helyisége a Boulevard
Académiá 37 szám alatt van. Látszólag megelé-
gedéssel fogadják a tervezetet és amikor arra
kérem, hogy nyilatkozzanak a sajtó számára
véleményükről, Haralamb vezértitkár s követ-
kezőket mondja:

— Inmár 10 éve annak, hogy a háztulaj-
donosok nem ténytelenek az ingatlanoknak
s ezért elvárjuk volna, hogy a törvény azonnal
jogba helyezze a háztulajdonosokat. Ha azon-
ban a miniszter átmenei időt látott jónak, mi

Emelkedni fog a lei ése miatt
már most leszálltam az árak-
kal és ezenkívül minden 777
lejen felüli vásárlásnál egy
valódi női táskát adok aján-
dékba. "SIPOS", Cluj, Regele
Ferdinand-ut 8 sz.

azt teljesen akceptáljuk s annak alávetjük
magunkat.

Többet nem volt hajlandó mondani a ve-
zértitkár, de ezekből is és főképpen az ott apaz-
talt hangulából megállapítható, hogy a háztu-
lajdonosok részéről a legteljesebb a megelégedés.

Kisebbség-ellenes nemzeti blokk alakult Lengyelországban

A legnagyobb lengyel párt vezére harcot hirdet a nemzeti kisebbségek és Pilsudsky ellen

(Berlin, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Varsóból idérkezett hírek szerint Roman
Dmowsky, a legnagyobb lengyel párt, a nemzeti demokraták vezére új szervezetet alapított
"Nagy-lengyelország Nemzeti Tábor" néven. Dmowsky ebben a szervezetben egyesíteni akarja
a pártján kívül álló többi nemzeti frakciókat és nacionalista politikusokat is.

A vezetőségben kivüle helyet foglalnak még a hírhedt Haller generális és Pilsudsky
tábornagy több más ellenfele. A blokk Pilsudsky megbuktatására törekszik és kiméltelen har-
cot hirdet a nemzeti kisebbségek ellen. Németországban nagy megdöbbenéssel fogadták a kiseb-
ségellenes blokk megalakulásának híreit, mert ebben a béke újabb veszélyeztetését látják.

Rejtélyes módon eltűnt öt Grigorescu-kép a bukaresti Pinacotechából

Szenzációs hátkutatások és letartóztatások várhatók

(Bucuresti-Bukarest, december 13. Az Uj Ke-
let tudósítójától.) A főváros lakosságát már na-
pok óta egy különös bűntény tartja izgalomban.
Hosszabb idő óta szétterjedt a hír, hogy Pinacote-
c-ból a leghíresebb román festőművészek öt,
hallatlan összegeket érő kiváló művészi értéket
reprezentáló festménye titokzatos módon eltűnt.
A képek eltűnéséről az elmúlt hét végén a fő-
városi lapok is hatalmas cikkekben számoltak
be és az ügy tisztázását követelték.

Amint bukaresti tudósítónk jelenti, a kul-
tuszminisztérium végül ma délelőtt hivatalosan
is értesítette az ügyösszest, hogy az állami
léptérből öt Grigorescu-festmény eltűnt. Ugyan-
akkor elrendelte a miniszter, hogy a Pinacote-
c kát haladéktalanul saját helyiségébe költöztes-
sék át.

A kultuszminisztérium feljelentése alapján
a főváros nyomozó hatóságai teljes erővel fog-
tak hozzá a képek titokzatos eltűnésének fel-
derítéséhez. Újabb jelentéseink szerint a széles
apparátussal folytatott nyomozás már eddig is
számos értékes adatot hozott nyilvánosságra a
képek hollétét illetően. Valószínű, hogy még a
mai napon házkutatást tartanak a főváros több
jólismert műgyűjőinél és két műkereskedésben.
A nyomozás számai élvezetnek azonban kívül egy
bankárnehoz is, akinek lemerestesen igen értékes
léptára van. Tudósítónk jelentése szerint a
Grigorescu-festmények eltűnése ügyében rövid
időn belül szenzációs letartóztatások várhatók.

Megegyezési lista alapján választották meg a nagyváradi ortodox hitközség új vezetőségét

Öt agudista is kapott helyet a képviselőtestületben. Költségvetésének bizonyos százalékát a Keren Hajjesszóra fordítja a hitközség. Megen- gedték a Keren Kajemet javára való snóderolást is

(Oradea-Nagyvárad, december 13. Az Uj
Kelet tudósítójától.) A nagyváradi ortodox iz-
raelita hitközség tegnap új képviselőtestületet
választott. A választásokat nagy harcok előzték
meg, mert az agudistákból erős ellenzék áll-
ítottak az eddigi hitközségi elöljáróságának, habár
azt az elvet vallották, hogy csak békés uton
vihetik előre a hitközség ügyeit és csak így
érhetik el céljaikat.

Nussbaum Sámuel elnök hosszasan tárgyal-
t az agudistákkal, amelynek eredményeképpen si-
került paktumot kötni velük, úgy, hogy az
agudisták is helyet kapnak az elöljáróságban.
Ezenkívül snóderolni engednek a Keren Kaj-
metnek és a költségvetésnek bizonyos százalé-
kát a Keren Hajjesszód céljaira engedik át.
Ugyancsak megengedik az agudisták céljaira is
a snóderolást. Az agudisták váradi vezetősége
nyilatkozatot adott ki, amelyben kijelenti, hogy

a hitközséggel kötött megállapodást magára
nézve kötelezőnek tartja.

Eznek megfelelően a választás teljesen si-
mán folyt le és a paktumos lista két jelölt ki-
vételével győzelemre is jutott. A választás
eredményeképpen a hitközség vezetőségének tag-
jai a következők lettek: Nussbaum Sámuel,
Mittelmann Jakab, Silbermann József, Berko-
vits Bernát, Kohn Salamon, Klein Mór, Wein-
berger Jónás, Weisz Ödön Lipót, Weisz Kál-
mán, Schwartz Stomó, Goldstein Salamon,
Leitmann Dezső, Gutfried Izidor, Vajda Géza,
Wasserszroum Sándor, Grünberger Ignác, Gold-
stein Mór, Garfunkel Fülöp, Keszenbaum Adolf,
Freund Benjámín, Eckstein Samu, Stern József,
Strauser Ignác (agudista), Ullmann Mór, Meier
Márton, Kohn David (agudista), Leitner Sándor,
Sternberg Izsák (agudista), Friedmann Fülöp
(agudista), Freund Lajos (agudista), Spitzer Ben-
jámín, Weisel Mór, Zimmermann Meuyhért,
Stern Miksa, Grünbaum Vilmos és Weltz Ignác.

A szavazás reggel féltíz órákor kezdődött.
Steiner Benjámín volt a szavazatszedő-bizottság
elnöke, helyettese pedig Reisz József. Az 1524
szavazó közül mindössze 637-en szavaztak le.
Az első urnában 363, a másodikban 274. De-
után félőkor zárták le a szavazást és este 11
órákor hirdették ki az eredményeket.

Hirdessen az Uj Keletben

Legértékesebb karácsonyi és újévi ajándék
Melodion beszélőgép
zongora vagy piano, amelyek a legfino-
mabb kivitelben és olcsó árak mellett beszerezhetők
cégnél, Cluj, Str. Saguna 14. Telefon:
4-19.

Hecht-kalapüzem gyárt, fest, tisztít, formál női és férfi kalapokat
Str. Universitatii (Egyetem-u.) 3. Fiókjá: Dás Str. N. Jorga 1.

H

fertőtlenít
fájástól
is kapható

Paleszt
a KKL.

(Jeruzsá-
lmitól.) Ere-
szelpe meg a
Nemzeti Alap
Huszonöt éve
történelmi jele
professzor jöv
megalakításá-
tulajdonosba v
ség fényes ké-
vendég jelenlé-
mány képvisel-
vallási, poli it-
zetek, valan in-
zetek képvisel-
Jeruzsálemben

Az ünne-
potta meg, a
Megyítő szav-
ségére, kifejté-
Nemzeti Alap
ahhoz, hogy a
hoz teljes mé-
során az egész
és felbirta a
igy zár a bes

— Az id-
tud várni. H-
sleges földeke-
a szidóság ak-
jét, akkor sz-

Jacqu
Hu

(a Kö

Ró

Legutóbbi
rendezte E
legő-joab
Gyönyörű

Másoron k

Rudol
len

Szenzáci

Vég
Szenzációs

Hyperol

fertőtlenít, megvéd torok
fájástól. Illat sziva, mint **szóvizta** bletta
is kapható minden gyógyszerárban, drogue-
riában és illatszertárban.

Palesztina zsidósága ünnepli a KKL 25 éves jubileumát

(Jeruzsálem, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ezer Jsráél zsidósága a napokban ünnepele meg a Keren Kajemet Lejzarait, a Zsidó Nemzeti Alap fenntartásának huszonöt éves jubileumát. Huszonöt éve mulott immár annak, hogy 1901 évi történelmi jelentőségű hági kongresszuson Schepira professzor javaslatára kimondták a Keren Kajemet megalakítását, hogy a zsidóság elidősejthetetlen tulajdonába vésárolyják Palesztina földjét. Az ünnepség fényes keretek között folyt le mintegy eszrefényi vendég jelenlétében. Megjelentek a palesztinai kormány képviselői, az excentive tagjai, az őszes vallási, politikai, társadalmi és kulturális szervezetek, valamint a zsidó kolóniák és munkásszervezetek képviselői. Képviselték azonban megukat a Jeruzsálemben lévő külföldi követségek is.

Az ünnepséget a KKL elnöke N. Ussiekin nyitotta meg, aki Jezsajas prófétáról olvasott fel. Megnyitó szavaiban rámutatott a KKL jelentőségére, kifejtette azonban, hogy bármily nagy is a Nemzeti Alap eddigi teljesítménye, még nem elég ahhoz, hogy a zsidó nemzet céljainak megvalósításához teljes mértékben hozzásegítse. Bízása további során az egész világ zsidóságához appellált Ussiekin és felbista a KKL fokozott támogatására. Majd így zárta beszédét:

— Az idő nem áll meg és a történelem nem tud várni. Ha most nem vásárolyjuk meg a szűk-séges földeket, el fog jönni egyszer az idő, midőn a zsidóság akarni fogja megváltani Palesztina földjét, akkor azonban már nem lesz többé lehetőség.

A palesztinai kormány képviselőiben Stubbe, a Landetpartemen's direktora lord Plumer főkommandyó üdvözlését tolmácsolta. A Nemzeti Alap a zsidó népek azt az óhaját fejezi ki, — mondotta Stubbe — hogy az ősatyák földjét új életre keltse. A palesztinai kormány teljes mértékben értékeli tudja azt a heroikus munkát, melyet a Nemzeti Alap a föld megszerzésével, a paragon heverő földek termékenysé tételével, a maláriás mocsarak lecsapolásával végez. Elismeri azt az áldozatkész tevékenységet, amelyet a zsidó kolóniák Palesztina

földjén kifejtettek. Rsbbi Uziel, a palesztinai főrabbinátus üdvözlését tolmácsolta, Kish ezredes az Exekutive, David Yellin, a Vasd Leumi üdvözlését adta át. Kaplasky a KH., dr. L. Magnes a héber egyetem nevében üdvözölték a Keren Kajemetet. Egy zsidó kolónista a kolóniák üdvözlését hozta el. Dr. Wezmann, a Vilég-xervezet elnöke Newyorkból küldte szerencsehívását. Chaim Nachum Bialk hatóságos, lelkes befejező szavaival ért véget a jubileumi hónap avatóünnepélye.

Óriási népömeg kísérte utolsó útjára Pasicsot

(Belgrád, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt temették el Pasics volt miniszterelnököt. Az egyházi szertartást Dimitrie patriarcha végezte 6 püspök segédletével, a király, a tsbornoki kar, a diplomaták, a parlament tagjainak jelenlétében. A gyászbeszéd után a miniszterek vitték az elhunyt koporsóját. 280 koszoru érkezett a ravatalra, 12 tiszt vitte Pasics kintüntetéseit. Óriási néptömeg kísérte utolsó útjára az elhunytat, akinek halála valószínűleg nemzeti gyászot jelent. A holttestet egy kápolnában helyezték el, ahol szerdáiig marad és ekkor helyezik örök nyugalomra.

Coolidge sikraszáll a bevándorlási törvény enyhítéséért

Dickstein zsidó képviselő módosító javaslatát. Öt ezer kvótán felül bevándorlóra számítanak

(Washington, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Egyesült Államok képviselőházában és szenátusában felolvasták Coolidge elnök hivatalos üzenetét, amelyben javaslatot tesz a bevándorlási törvény módosítására abban az irányban, hogy az Amerikában élők családtagjait kvótán kívül is bejuthassanak az Unio területére.

Az elnöki beadvány alapján a kongresszus foglalkozni fog a bevándorlási törvény megváltoztatásával. Ebből a célból a munkaügyi és bevándorlási államtitkárság már a közeli napokban több módosítást fog javasolni a törvényhozásnak. E módosítások alkalmat adhatnak arra, hogy az elnök kívánsága technikailag is keresztülvihető legyen.

Ezzel kapcsolatban Dickstein zsidó képviselő három módosító javaslatot terjesztett a kon-

gresszus elé. Az első javaslat követeli, hogy amerikai állampolgárok szülei, gyermeki és férjai kvótán kívül jöhessenek az Unio területére. A gyermekek korhatára a betöltött huszonöt év. A második javaslat kívánja, hogy azok feleségei és gyermekei is kvótán felül juthassanak be, akik még nem polgári ugyan az Egyesült Államoknak, de 1924 júliusá előtt kérvényezték állampolgárságukat. Ebben az esetben a gyermekek korhatára a tizennyolcadik esztendő. A harmadik javaslat kvótán felül bejuthat követel azoknak a menekülteknek, akik már amerikai vízumok fölött rendelkeznek, de akik a bevándorlási törvény érvénybe lépése következtében nem juthattak be az Egyesült-Államok területére.

Dickstein szerint, ha javaslatát elfogadják, akkor öt ezer személy juthatna kvótán felül az Egyesült Államok följére.

A liberálisok már most beigérik, hogy kormányrajutásuk esetén feloszlatják az új kolozsvári tanácsot

Támadások az egységes lista ellen

(Cluj Kolozsvár, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Még el sem foglalhatták helyüket Kolozsvár új városatyái, akiket a pártok megegyezése alapján egyhangú jelölés juttatott a város közigazgatásának élére — különböző oldalról koncentrált támadások pergőtüze fogadja a hivatalbalépő tanácsot. A kolozsvári városi tanács ellen megindult koncertben a bukaresti ultrasovén nacionalista lapok fujják a harci kürtöket. Dörgedelmes hangú cikkekben támadják a kolozsvári román politikai pártokat, hogy a kisebbségek kezére játszották a város adminisztrációját. „Akkor is, ha a város többsége kisebbségi — írja az Universal — halálos bűn volt elfelejteni azt, hogy az uralkodó nemzet mi vagyunk. A kolozsvári városi tanácsban azonban a számarány 17:13 aránylik a kisebbségek javára.”

Ami ezeket az attackokat illeti — röviden a következőket jegyezzük meg: A tarács választott tagjai között tizenöt román és ugyanannyi kisebbségi szerepel — azonban a tanács szervezését képezi még a kormány által kijelölendő tizenkét kivezetett tag, akik természetesen valamennyien románok. Az uralkodó nemzet tehát huszonhét taggal van képviselve, a kisebbségek tizenöt tanácsossal szemben, abban a városban, amelyben az önkormányzat elve és az általános választói jog alapján a többség számarányuknál fogva a kisebbségeket illetné meg.

Ez volna az érem egyik oldala. Ezeket a támadásokat a nyilván L. A. N. C. tagjai sugalmazzák, akik nem jutottak aktív képviselőihez a városi tanácsban és nem is vettek részt a pártoknak a megegyezést előkészítő értekezletein. Volt azonban egy másik párt is, amely a megegyezéstől távolmaradt: a liberálisok.

A választott tagok névsorából így kimaradtak a liberális párt helyi tagozatának képviselői. Osvoda polgármester azonban egy nyilatkozatán kijelen-

tette, hogy a liberálisokat a hivatalbeli tagok kivételével során fogják képviselni. Ezzel a megoldással azonban a liberálisok — ugyálszik — nincsenek megelégedve. Ma délelőtt alkalmunk volt beszélgetést folytatni a liberális organizáció egyik vezető tagjával, aki az új városi tanács megalakulásával kapcsolatban a következőket mondotta:

— A liberális párt nem vett részt az új tanács megalakításának előkészületein. Nem vett részt azért, mert mi kezzevencsek maradtunk ahhoz az álláspontunkhoz, hogy az előző tarács, amely a város lakosságának akaratából került Kolozsvár közigazgatásának élére, teljesen törvényesen járt el intézkedéseiben és így feloszlatása törvénytelen volt. A liberális kormány által alkotott közigazgatási törvény biztosította a városok önkormányzati jogát és az elhunyt tanács feloszlatása a körségi autonómia elvének flagrns megsértését jelentette.

A liberális párt erősen tiltakozott a városi tanács feloszlatása ellen és aláírta a feloszlatása ellen a törvényes fórumokhoz bszdott felbuzezést. Ennek következtében az új tanács megalakulását nem ismerjük el törvényesnek és a liberális párt, mihelyt kormányra kerül fel, fogja oszlatni az ily módon „választott tanácsot.”

Eddig a nyilatkozat, amely meglepően éles világot vet arra: mennyire a politikai élet hullámvéréseinek hatása alatt áll a városok törvényben biztosított önkormányzata. Nem új törvény, de egy tisztultabb eszlem fogja csak biztosíthatni a városoknak a sokat zaklított autonómiát. Addig azonban, míg a körségi tanácsok politikai harcok közepontjában állanak — nyugodt, rendes és zavartalan közigazgatást elképzelni nem lehet. És e harcokban egyedüli vesztes csak Kolozsvár városa lehet.

Uj Megnyilt **Megnyilt Uj**
Robert Sturm
Ítster, csemege és cukorkaüzlete, Cluj
Str. Regina Maria 36. Legelőbb bevásárlási forrás. Specialis csemegekülönlegességek.

Select-mozgó
December 14-én:
Jacques Catalani és Huguette Duflos
(a Königsmaarkból ismert művészek)
Rózsálovag
Legutóbbi nagysikerű filmükben. — Filmre rendezte Robert Vienne. A rokoko korszak legjobbjobb filmstílus. — Óriási siker. Gyönyörű rendezés. Monopol

Másorán kívül:
Rudolf Valentino felejthetetlen művész temetése

Urania-mozgó
★
Harc Berlin ellen
Szenzációs kalandorfilm. — Főszerepben **Carlo Aldin** világhírű akrobata.

Apollo-mozgó
★
Végzetes gyémánt
Szenzációs kalandorfilm Monopol Ulpia

miatt
z árak-
en 777
ál egy
k aján-
Regele

alávetjük

ani a va-
s ett apa-
y a háztu-
megelégedés.

bségek

rint Roman
et alapított
toni akarja

Pillsudszky
életlen har-
ák a kisebb-
ktják.

ép

ba költöztes-

tése alapján
erőlyel fog-
nésegek fel-
int a széles
már eddig is
váncostagra
hogy még a
főváros több
eresztédsen.
onkívül egy
igen értékes
se szerint a
yében rövid
ok várhatók.

meg
ségét
etésének
Megen-

odást magára

s teljesen si-
két jelölt ki.
A választás
tőségének tag-
aum Sámuel,
József, Berko-
in Mór, Wein-
t, Weisz Kál-
ein Salamon,
r, Vajda Géza,
r Ignác, Gold-
enbaum Adolf,
n, Stern József,
on Mór, Mezei
Leitner Sándor,
edmann Fülöp
, Spitzer Ben-
nn Meuyhért,
és Weltz Ignác.
kor kezdődött.
szedő-bizottság
ózsef. Az 1924
szavaztak le.
aban 274. Dál-
ást és este 11
yeket.

Keletben

alapotok
tr. N. Jorga 1.

AZ ANTISEPTIKUS
ESZKÖZ AMELY VILÁG
HIRNÉMNEK ÖRVEND A

**VALDA
PASTILLA**

AMELY ELTÁVOLITJA ÉS
LEGYŐZI A

TOROKFÁJDALMAKAT, KÖHÖGÉST, MEGHŰLEST, VALAMINT A RÉGI VAGY ÚJ TUDÓBAJOKAT, CHATARSOKAT, ASTHMÁT, INFLUENZÁT, STB

A DOBOZ FAC-SIMILJE

KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁBAN
ÉS DROGUERTÁBAN

SZABÓ IMRE: Kelet kispalotán

Sabbatai Zövi követői

Sabbatai hitehagyása és sivár, szánalmas vége a rajongókat lehűtötte, de nagyon sokan azért a maguk megnyugtására, főleg pedig, mert a messiásvárás külső okai Sabbatai halálával sem tűntek el és végül, mert a romantikus lelkek számára a halál titokzatossága különös nimbuszt kölcsönözött, emlékeletet adományoztak az albán földben elpihent gyöngye jellemű kabbalistának. Utolsó zsidó felesége (volt egy cserkeszleány felesége is, amit a szultántól kapott ajándékba) el tudta hitetni, hogy fia született Sabbataitól, akire átszármazott a „messiási” lélek és ő lesz az igazi csodatevő. A fiu születését — azt hirdette a ravasz nő — el kellett titkolni, nehogy már Sabbatai életében pártokra szakadjon a hívők tábora.

Valóságban pedig a gyermek, az asszony öccse volt, Jakob Querido, akit az özvegy „udvarában” Jakob Cövinek neveztek el. Átköltöztek vele Szalonikibe, itt gyorsan találtak egy kabbalisztikus formulát, amivel Jakob Cövi még apjánál is nagyobb lett. Ráfogták, hogy két messiás lelke él benne, a Dávidé és Joszféé. Az asszony pedig új teóriával gazdagította a rajongók fantáziáját. Legyőzni a világ bűneit — hirdette — csak újabb bűnökkel lehet. Bűnözni, bűnözni minél többet és minél gonoszabbakat, hogy utána a teljes megtisztultság jöhesse. Ez az eszelős gondolat vígan terjedt, úgy, hogy a rabbik a hatóságokhoz fordultak és erőszakos eszközökkel akarták megakadályozni a bolond és veszedelmes tanok terjesztését.

A hatóságok szavára a sabbatianerek kurtán intézték el az ügyet azzal, hogy négyszázan áttértek az izlámra és kétlekű messiásukkal, Jakob Cövi Queridóval az élen elzarándokoltak Mekkába és Mohamed sírján héberül imádkoztak. 1740-ben meghalt Jakob és helyébe lépett fiatal fia, Bórachja, aki megalapította és megszervezte hitéletükben is a zsidó származású mohamedánok szektáját, a dönmék-csoportját. A konstantinápolyi dönmékről már volt szó, de zöme e szektának ma is Szalonikiben él, a görög kormány védelme alatt ugyanolyan nyugalomban és biztonságban, mint maga a város többszáz ezer zsidó lakója.

Csak természetes, hogy a zsidók szemét a szalonikii eset kinyitotta és a bűnbánó kijáratodás friss árama permetezte be a lelkeket. Mégis hosszú ideig nemcsak a keleten, hanem az askenaz zsidók között, Lengyelországban (Juda Chaszid és Chajim Malach), Morva- és Csehországban (Chajim és Léb Prosznitz), sőt Magyarországon Kismartonban is tovább tartotta magát a sabbatianizmus.

Mordecháj Mochiachnak hívták a „messiás”

magyarországi helytartóját, aki még a mester-nél is tartózkodóbb, bőjősebb és önkínzóbb életet élt. Vándorprédikátor volt, aki tíz-tizenkét napon át éllen-szomjan járta a falvakat, mindenütt hirdette, hogy Sabbatai Cövinek az izlámra való áttérése isten rendeléséből történt. Eleinte még Sabbatai propagálójá volt, később azonban már önmagát toltá előtérbe és ilyen bevezetésekkel kezdte egyszerű, önkínzó életre intő prédikációit:

— Az igaz messiás, aki Dávid ágyékából származott, egyedül én vagyok és csak én lehetek, mert bennem éledt újra és bennem nemesült meg Sabbatai Cövi, aki nem tudta a megváltást hozni, mivelhogy gazdag volt és pompában dicsőítette az Urat. Am az örökkévaló akarata, hogy a messiás szegény és szűkölködő legyen, amilyenek nagy többségükben mindazok, akik hisznek benne.

Prédikációiban pedig mindig rá tudott mutatni a messiási idők eljöttére, valahányszor egyik, vagy másik országból zsidóüldözések vészes híre száguldott végig a gettók sikátorain. Mordecháj Mochiach eljutott az olasz zsidókhoz is és Modenában, majd Reggióban prédikált, nagy szónoki sikereket aratva.

Ugy volt, hogy elmegy Rómába, ahol a zsidók még csak részben tértek meg és a „messiás” hitehagyása következtében megint rendes zsidó hívők lettek. Elutazása előtt nagyon óvatosan — Sabbatai Cövi példája lebegett a szeméi előtt — egyik prédikációját e szavakkal zárta:

— Most távozni fogok rövidesen Reggióból és átmegyek a bűnös rómaiakhoz. Meglehet, hogy itt is, mint mesterünk működése helyén, Szalonikiben, akadnak gonosz árulók a zsidó testvérek között és engem az inkvizíció bírósága elé szólítanak. És akkor úgy történhetik, hogy kényszerből áttérek a katolikus vallásra. Tudjátok meg, hogy ez az én messiásvolto-mat egyáltalában nem érinti, aminthogy Sabbatai halhatatlanságát sem érintette az a tény, hogy fölvetta a turbánt.

És elment Rómába.

Itt ugy informálták, hogy az inkvizíció nem fogja kivánni az áttérését, hanem egyenesen máglyára fogja itélni, ha ezt a mohamedanizmussal kompromittált új vallást bármily formában és bármilyen vallású római lakosság között is terjeszteni bátorlodna.

Mordecháj nem bátorkodott, mert a zsidó mártíromságnak a szikrája sem parázslott benne. Hamarosan elhordta magát Rómából és azóta beszűntette propagandisztikus munkáját.

Bórachja négyszáz embere Szalonikiben idővel fölszaporodott, főleg törökök felé asszimilálódó zsidó intellektuelekkel. Ma tízezen vannak és három csoportra oszlanak. A konzervatívok csoportjába tartozik egy kisebb réteg, az értelmi pályákon működők tábora. Ezek ismerileknek nevezik magukat. A másik csoport Bórachja „samesze” Kunió után Kuniósok-nak mondja magát. Ennek a Kunióknak ugyanis sikerült intrikáival meghasonlást előidézni a dönmék között és egyben saját szektát alakítani. Háromezeröttszázan lehetnek. Csupa iparosok. A többiek „jakoblonisták” Jakob Ameridó után. Ezek fehér turbánt viselnek és tarkójukat beretváltatják. A legszegényebb népréteghez tartoznak és javarészen zupás katonák voltak a törököknél, most a görög hadseregben teljesítenek szolgálatot. Hitük, hogy tízenyolc generáció után valakiben föléled Sabbatai Cövi gilgulja. Ha meghal közülök valaki, nem siratják, miért siratni, amikor boldogul, hiszen lelke Sabbatai lelkével egyesül. Nem ülnek gyászt, hanem hét napig gyertyát gyújtanak, jelképezvén ezzel azt, hogy a lélek azért mégis honvágyat érez.

E tízezer ember csodálatos módon tart össze a jótékonykodás gyakorlásában. Egyetlen olyan ember nincs közöttük, aki alamizsnára szorulna, olyan tökéletesen ki van építve a szociális élet köztük. Állást közvetítő intézményük van, iparosokat képző iskolájuk, betegsegélyzőjük, kórházuk és aggmeházuk. Zsidó nevüket megtartották azért, mert hitük szerint „odafönt” héber nevükön hívják Sabbatai elé. Ötven-hatvan éven át a spanyol zsargont használták, de a basák rossznéven veték ezt és rituáléjukban emiatt átmentek a törökre. Sabbatai tízenyolc hiteltét olvassák föl minden istentiszteletükön és van egy megállójuk, — Mögillat Chaszán harasa — amelyből a gonosz Chaszán esetének emlékét idézik évről-évre. 1772-ben Chaszán pasa ugyanis ki akarta irtani a dönméket, de éppen amikor az errevonalkozó fermánt aláírta, a guta ütötte meg. Ez az eset természetesen csak megerősítette őket a hitükben.

Egymás között fölmerülő peres eseteiket saját bét-dinjük döntésére bízzák. Az ítéleteket rabbi Simeon ben Jochai, a Zohár szerzőjének nevében hozzák.

Sabbatai Cövi életét és föllépésének hatását el kellett mondanom talán azok számára sem fölöslegesen, akik szereplését a történelemből ismerik. Mert a mai zsidók nyomott lelkületére, lefojtott félelmére és borongó, rejtelmes eszmévilágára is alaposan rávilágít mindaz, ami a vezető rajongók körül zajlott annak idején.

Szalonikiben — így hallottam ezt Konstantinápolyban — a dönmék asszonyai minden szombat kiállanak a tengerpartra és zsolttári versek mormolása közben várják a hajót, amely hozná Sabbatai Cövit, vissza albán földről — ahol csak testi porhüvelye nyugszik — ide hűségben maradt hívei közé.

Ime a három évszázad előtti messiási reménység hogyan változott át vallásban megkövesült poézissé!

Használja fel az alkalmat!

Dorma

kötszövőgyár gyári lerakata Cal.
Reg. Ferd. 3. (v. Wesselényi-u.)

**Megkezdte a karácsonyi elárulást mélyen
leszállított gyári áron!**

Tiszta gyapju mellénylei 300
 „ „ lélekmelegítő .. 180
 „ „ gyermek svetter 140
 „ selyem nyaksál 140
 Selyem harisnyák 140

**Harisnyák, keztyűk, trilkóruk
eredeti gyári áron.**

Tokió
és miatt.

Páris

Jakshantó

kereskedő

hajléktalan

Né

(Berlín)

Játol.) Né

szepken

magatartás

vezetőgye

ban a vála

szociáldem

hogy a rzo

kötött meg

kötelező

nyol

(Páris)

Durasszi o

internálás

ték válták,

a fogházba

olasz terület

Páris

alpsi zász

.....

Fóko

Egyen

(Clej K)

tudósítójato

szégek ma

leleplezni,

Nagyvárad

hervonatok

Még ovitör

rendőrkomi

tőjt és a

hogy szerd

óranyira fel

vauzi állon

űrtettek eg

A feljel

helyszíre.

tás nyert,

tották az o

részere érte

.....

Janua

Genf

(Genf, d

Játol.) Vaz

egyenés a

dásében. Az

abban, hog

31-én meg

az időpont

keleti erőt

kérdésben.

elutazott, a

utastak el

A genf

egyezméyt

semann és

sajtónak. Sz

— Az a

elégadéssel

szok eredm

mélyes érlnt

háboruskod

gyalás alk

ki, hogy me

dályok tekin

Vandersv

Brüsszelbe u

sajtó képvis

A japán császár utolsó óráit éli

Tűzvész pusztított el egy japán várost

Tokió, december 13. A császár utolsó óráit éli, mindkét szárnyon keletkezett tüdőgyulladás miatt. Most oxigénlelégzéssel tartják benne az életet.

Páris, december 13. Az ujságok tokiói jelentése szerint óriási tűzvész pusztította el a Jekshamtól délre száz kilométerre fekvő Numasud város nagyrészét. A városháza, vasútállomás, kereskedelmi kamara, fogház, néhány kórház és ezerötszáz ház elpusztult. Tíz ezer ember lett hajléktalan.

Németország belpolitikai válság előtt áll

(Berlin, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Németország belpolitikai helyzete az utóbbi napokban hirtelen vált a szociáldemokraták magatartása következtében. A német néppárt vezetője, Scholz, ugyanis Esterburgban a választók előtt olyan beszédet tartott a szociáldemokraták ellen, amely alkalmas arra, hogy a szociáldemokraták pártja a koalícióra kötött megegyezését magára nézve ne tartsa kötelezőnek. Az egyesítések főbb pontja szerint ugyanis a szociáldemokraták a német néppárt soraiból kikerült dr. Külzöt támogatták volna a kommunizmus bizalmatlansági javaslatával szemben.

Dr. Scholz beszéde azonban e kötelezettség elől fölmentette a szociáldemokratákat, akik visszanyerve bizalmatlanságukat, tartózkodni fognak a bizalmatlansági javaslat fölötti szavazástól, ami föltétlenül meg fogja fogatni a miniszter pozícióját és a néppárt kormányképességét.

Korszikába menekült nyolcszáz olasz az internálás elől

(Páris, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A korszikai Calvy városába Livornóból, Durasztól olasz szociálista vezér vezetésével 800 menekült érkezett, akik kijelentették, hogy az internálás elől menekültek az országból. Nagy napig őrizték őket a Livornai fogházban és közölték velük, hogy egy afrikai gyarmaton fogják internálni őket. E várszaki segítségükkel sikerült a fogházból megszökniük és éjszaka egy mentőcsónakra menekülni a számukra veszélyes olasz területéről.

Páris, december 13. A „Matin” szerint a francia határőrség az olasz határ mentén két alpeli zászlóaljjal megerősítik. A 18. és 19. ik vadászszázadok Gracheba, illetőleg Antibesbe indult.

Fékek fosztogatják a tehervonatok árurakományait

Egy millió vasfonosztogatást fedeztek fel a nadaseli állomáson

(Cluj-Kolozsvár, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári állomási rendőrségnek ma délelőtt sikerült: egy újabb bandát leleplezni, amely rendszeresen fosztogatta a Nagyvárad és Kolozsvár között közlekedő tehervonatok értékes árurakományait. Még csütörtökön délelőtt értesítették Faragó rendőrkomiszárt, az állomási rendőrség vezetőjét és a CFR kolozsvári vezérigazgatóját, hogy szerdán este a Kolozsvártól alig egy fősórányira fekvő Nadaseli (Magyarháza) közlekedési vasúti állomásán ismeretlen tettesek teljesen kiürítették egy áruval telt vagonot.

egymillió lej értékben. Faragó rendőrkapitány azonnal bevezette a nyomozást. Kihallgatták a vagon kísérőszemélyzetét is. A fékek zavaros és ellentmondó feleletei nyomán az a gyanu merült fel, hogy a bűntudatban résztvettek.

Az egész vonat kísérőszemélyzetét, összesen kilenc fékekész letartóztatták és Kolozsvárra hozták. Kihallgatásuk során a fékek bavalolták, hogy szerdán este Pavel Joschim és Dumitru Oana gorból fékekész kezdeményezésére kiürítették a 14918 számú vagon fenekét, tudva, hogy abban értékes árurakomány van. A kilopont árú Dumitru Oana lakásán helyezték el.

A feljelentés nyomán bizottság szült ki a helyszínrre. A vagon kísérővelélel megállapítást nyert, hogy az Csehlovákiaiból irányították az országba és egy negyvenbank részére értékes szöveteket szállított csaknem

Bismarck vasútján az ügyészség elrendelte további fogvatartásukat. A nyomozás azonban tovább folyik abban az irányban, hogy milyen betöréseket követtek még el a „hűség” vonatkirőről.

Január 31-ig elhagyják Berlint az antant katonai ellenőrző bizottságának tagjai

Genfben létrejött a végleges megegyezés Briand és Stresemann között. Vandervelde és Stresemann nyilatkozatait

(Genf, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap este létrejött a végleges megegyezés a németországi katonai ellenőrzés kérdésében. Az érdekelt kormányok megegyeztek abban, hogy a szövetséges ellenőrzést január 31-én megszüntetik, Németország pedig eddig az időpontig eleget tesz a vitás pontoknak a keleti erődítmények és hadianyag-szállítmányok kérdésében. Chamberlain még vasárnap éjjel elutazott, a francia és német delegációk hétfőn utaztak el Genfből.

A kölcsönös bizalmat akarjuk megteremtetni azokkal, akik egyformán dolgoznak a béke és a szellemi lezserelés érdekében, hiszen az anyagi lezserelésnek ez a tulajdonképeni feltétele. Genfben kötött megállapodásunkkal Locarno szelleme jutott diadalra.

A genfi megegyezéssel kapcsolatban az egyezmény létrehozó államok közül Stresemann és Vandervelde nyilatkozatot adtak a sajtónak. Stresemann a következőket mondotta: — Az a véleményem, hogy mindenki megelégedéssel fogadhatja a befejezett tanácskozások eredményét. Ismét megállapíthatom a személyes érintkezések rendkívül becsületét. A háborúskodó nagyhatalmak miniszterei a tárgyalás alkalmával azon jószándékból indultak ki, hogy megértésre jussanak a felmerült akadályok tekintetében.

Páris, december 13. A sajtó általában helyesli a genfi megállapodásokat. A „Journal” szerint Németország lezserelési módjára előreláthatólag megoldódott. A „Quotidien” szerint Németország újból nagyra akar lépni, Franciaország pedig biztonságot akar. Ezek nehezen összehangba hozható törekvések, az bizonyos. Lényeges, hogy kölcsönös jóakarattal járjunk a vizályt leküzdni. Cailaux hangsúlyozza, hogy az anyagi lezserelés mielőtt ér az erkölcsi lezserelés nélkül.

Vandervelde a genfi tárgyalásokról egyenesen Brüsszelbe utazott és a következőket mondta a sajtó képviselőinek a genfi tárgyalásokról:

Berlin, december 10. Stresemann visszaérkezett Berlinbe és szerdán jelentést tesz az elért eredményekről. Csütörtökön vita lesz a bírói ülésen. Ugyancsak ma utazott vissza Genfből Briand Párisba. A londoni sajtó a genfi eseményekkel szemben egyhangúlag azon óhájának ad kifejezést, hogy lehetőleg rövid időn belül szüntessék meg a német területek megszállását.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági népszavazás napilapja. Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Barisszia-kommerszen

Csak az, aki volt már valami hasonló helyzetben, csak az tudja megsejteni, hogy mit érezünk néhányan öregek tegnap este fiataljaink körében. Csak az, aki tiltott valaha gyümölcsfacsémét, aki plántált és kötött már szőlőt és egyszer csak ősz napján meglátja az első pirosító almát a fán, az első hamvas fűtőt a tűzben, csak az érezheti azt, amit tegnap mi érezünk a mi öszünk első gyümölcsérő napján. A kolozsvári Barisszia kommerszre gyűlt össze. Az alkalom egész sorozata hozta össze ezt a kommerszet, feligmeddig legénybucsu is volt. A Hitachdut Barisszia roszionja néhány nap múlva vezet esküvő-menyegzet alá a kolozsvári Ariva egyik volt tagját. Menyasszony és vőlegény ott ültek az asztalfőn és az egész kommersz, — különböző fiúk és ragyogó fiatal szép lányok tömege olyan volt, mint egy meghitt családi kör, amelynek asztalfőjén ott ül a szerelmes szimbóluma: menyasszony és vőlegény. Szent gyümölcsérés. De nem ez, nem csak ez. A kolozsvári Barisszia ezen az estén avatta fel első zánkáját: első igaz zánkáját. Egy ember állt előttünk, aki egész fiatalágát, küzdelmes diákeveit a Barisszia kebelében, barissziánus munkában töltötte el: ebben a körben, ebben a munkában nevelődött az, ami lett. A Barisszia nevelés első eredménye. És a barissziánus nevelés szép kultúrát hozott magával, öregeket elől, mint a gyümölcsökkel terhes fa lombjal közt az első piros alma. D. Weisz Mendel, a kolozsvári Barisszia első megaknított zánkája, az avatási beszédre adott feleletében olyan példát mutatott és olyan tanúságot tett a Barissziánus lényege mellett, amely eddig nem is páratlanul áll. Első zánkán tetteképen bejelentette, hogy tizenöt ezer lejes alapítványt tesz, amely összeg öt részletben öt éven keresztül annak az ifjú Barissziánusnak, vagy Arivalányának adassék ki, aki a háber nyelvben legtöbb haladást mutat. Meg kell érezni: nem Weisz Mendelről, az ifjú zánkáról és nem is a tizenöt ezer lejről van szó. Egészen más dolog az, ami megkapó és reményekkel biztató jel nekünk a jövőre. A barissziánus-nevelés első megnyilatkozása volt ez. Az ország első háber kulturális alapítványa: a Barissziánus nevelés első gyümölcse.

Kedd
5687. Tóvél 9.
1926. december 14.

És hogyan ragad a példa, hogyan beérvődik eszontba és vérszjétkébe ez a mi ifjusági nevelésünk. A dévai Barisszia is képviseltette magát a kommerszen. A dévai Barisszia képviselője Riczei Jakab egyszerű gesztussal újabb hateret lejjel toldotta meg az első alapítványt. A dévaiak alapítványa Barisszia-szervezeti célokat szolgál. Kedves, szép — nem, sokkal több ennél: a maga szűk körében is telemelő jelenet volt ez. A kulör és a sapka megnyilatkozásai. (g. j.)

— Meghalt Jean Richepin. Az új francia irodalom legmarkánsabb egyénisége: Jean Richepin meghalt. Egy kis tulsázzal a francia Gorkijnak lehetne őt nevezni, legalább is témaválsztási körét illetőleg. Zolát is meghaladó nyers közvetlenséggel festette a matrözök, apacsok és utcafények életét, de — Gorkijtől eltérően — nem a szomorúság színeivel, még csak nem is különös érzelmességgel, hanem valami túlaradó, dionisioszi erővel forró, néha mosdatlan erotikával. Hosszu ideig ő volt a francia irodalom „infant terrible”-je, aki az Ecole Normale-on viselt előkelő pozícióját is kénytelen volt emiatt elhagyni. De jellemző a francia irodalmi életre, hogy ennek ellenére rövidesen beválasztották a francia akadémiaiba, a tradíciókat őrző irodalmi aszopag tagjai közé. Ettől kezdve mintha kicsérlették volna Richepin: egyszerre választékos író lett belőle, megjelentésének darabos ága is enyhült, ugyanayira, hogy

almat!

a

ata Cai.
ényi-u.)

st mélyen

lei 300

... 180

ter 140

... 140

... 140

kóárak
on.

a legelőzárabb szalonok is megnyiták rettegett alakja előtt. Jean Richépinnek nem volt ez nevez, mert nem alacsony sorsból küzdött fel magát az irodalmi siker magaslataira, — ellenkezőleg: igen nagyméltósággal ember volt, különösen latin és görög klasszikus műveltsége volt nem mindennapi. Nemcsak regényeket, hanem verseket is írt, amelyeket fényes őszinteség és konvulzív közvetlenség jellemez. Halála az egész francia irodalomban nagy részvétet kellett. Az Akadémia a maga halottjának tekintheti és az akadémikusoknak kijáró pompával fogja eltemetni.

* Ha Bukarestbe utazik, keresse fel a Soc. Anon. fost M. Neumann ruhatelepét Calea Victoriei 36.

— Felavatták a nagyváradi ortodox hitközség fiúarvaházát. Nagyváradról jelentik: Főúry ünnepek keretében avatták fel a város déli részén a nagyváradi ortodox hitközség fiúarvaházát. A felavatás ünnepe pont délelőtt kezdődött. Riff Emanuel főként az árva gyermekek elhalt szülei lelkiudvosságáért mondott imát. Dr. Weiman Jeró elnök román nyelven üdvözölte a megjelenteket, majd Nuszbaum Sámuel hitközségi elnök vetett visszavillantást a fiúarvaház történetére. Fuchs Benjámín főrabbi magasszárnyalású beszédet tartott, amelyben rámutatott az árva házi magasztos céljaira. Meiszner Márkus, a hitközségi képviselőtestület, Weimann Jenőné az árva házi fenntartó bizottság nevében mondott beszédet. Az ünnepélyt Riff Emanuel főként imája zárta be. Az árva házi felépítésében igen nagy része volt Weimann Jenőnének és Friedmann Hermannnak, a Dréher-Hagenmacher gyár igazgatójának.

— Az igazi maharadzsa. Newyorkból jelentik: a los-angelesi rendőrség három hindut tartóztatott le, akik Los Angelesben élő indorai maharadzsa ellen akartak merényletet elkövetni. Adóra maharadzsa két évvel ezelőt hagyta el hazáját egy botrányos ügy miatt, amely irónjába került. A maharadzsa egyik háremhölgyét, Mumtas Machel táncosnót két évvel ezelőt egy gazdag bombaji kereskedő megszöktette, mire a maharadzsa négy tisztjével legyilkoltatta a kereskedőt és a táncosnót elcsufította. A négy tisztet akkoriban halálra ítélték, az indiai fejedelmek konferenciája pedig trónfosztásra ítélte a maharadzsa. A négy tiszt halálát akarta most megbosszulni a három hindu, akiket Los Angelesben sikerült ártalmatlanná tenni.

Angol lord és török basa
Koprolt szed, ha fáj a hasa

— Elena Popea képiállítása. A várnagyokhoz üvegtermében figyelemreméltó képiállítása nyílt meg. A kiállító műve nő: Elena Popea, tiz éve él már Párisban, ahol nagy és komoly tekintélyt vívott ki magának a kényes izlésű közönség és a művészek körében. Sikerének legfőbb mértéke az, hogy maga a francia állam is megvásárolta két képét és ezenfelül több alkalommal nyert különböző díjakat, így tavaly a Pállard díjat. A művésznő kolozsvári kiállítása teler mértékben igazolja a külföldi elismerést. A kiállított képek már első látásra megragadják a néző figyelmét, a részletek precizitásával, a kompozíció tökéletességével. Személyes elomlás, feminin-légyesség, inkább erős és férfias egységre való törekvés. Egy mélyen magába néző, színes, belső konvulziótól kitört misztikát teremtő művésznő beszél a képeken keresztül hozzánk, amelyek nemcsak vallomások, hanem a bezédés természet pompás interpretációi is. Kétségtelen, hogy Kolozsváron ritkán vannak ilyen mélyen művészi értékű tárlatok. A valóban műértő és finom, intim művészi események iránt érdeklődő közönség figyelmét felhívjuk erre a pompás képiállításra. A képiállitás megtekintésére naponta délelőtt tíz órától egy óráig.

* Nemzetközi zenei tanári almanach. A világ zenei életének megszervezése céljából a világ összes zenei tanárait, hivatásos vagy képzett zenészeinek nemzetközi címűs kerül kiadásra. Románia területére a megfelelő adatokat a Lepage zenei kiadó Cluj gyűjti. Szíveskedjenek tehát a zenei tanárok, a képzített vagy hivatásos (iskolázott) zenészek pontos címüket és képzési adataikat a Lepage céggel azonnal közölni.

Leégett a győri szeszgyár

Két és fél millárd magyar korona a kár

(Budapest, december 13. Az Új Kelet tudósítójától.) A győri szeszgyár és szeszfinomító ötemeleten palotája tegnap éjszaka kigyulladt és a tűz az egész épületet elpusztította. Az egész telep veszélyben forrott, ahol több, mint száz ezer hektoliter szesz volt felraktározva. A tűzoltók teljes apparátussal vonultak ki és megrették az előkészületeket. A szeszgyárban lévő összes szesz a Dunába eresztették. A tűz egyre terjedt, az ötödik emeleten lévő gyújtóvíz tartály csapjait is kinyitották, mire a kifolyt víz elöntötte az egész helységet. A tűzoltók az udvaron a több méter magasságban heverő és a kihaló égő gerendákat végül eloltották, úgy, hogy reggel 7 órákor sikerült lokalizálni a tüzet, azonban a gyár teljesen elpusztult. A kár két és fél milliárd magyar korona. Az üzemet legalább két és fél hónapig szüneteltetni kell, ami 250 munkás kenyérének elvesztését jelenti.

— A „Korunk“ barátsági estélye. A Newyorki szálló terméi rég látnak olyan előkelő, dicsingvált közönséget, mint amilyen a „Korunk“ barátsági szombati estélyén megjelent. És bizonyos, hogy az estélyhez fűzőt várakozások minden tekintetben beteljesültek. A műsor minden száma kiválóan emlékező, izléses és mulattató volt. Pap József konferenciának pompás szarkazmusa mindekit derűsre hargolt. Az este fénypontja a „Járgány-tánci“ volt, de nagy sikert aratott Ady dramatisztált költeménye: az „Égyedül a tengerrel“, amelyet Neményi Lili, Ladig Ottó, Leórey Leo és Hatvany Lejosné játszottak el pompásan. Kitűnő volt Mihályffy László és nagyszerű Lakatos mérnök, aki egy táncparódiát lejtett el frenetikus kacajjal és a közönségből. Paneth Etel, az Opera táncosnője nagy sikert aratott táncával. A műsor lezajlása után tánc következett, mely pompás hangulatban reggelig tartott.

— Eljegyzés. Noé Adélkát Gherláról eljegyezte Polák Lipót Becleanből. (Minden külön értesítés helyett.)

— Házasság. Jeremiás Zsófi és Salomon Miklós f. hó 12-én vasárnap délután tartották esküvőjüket Szatmáron. (M. f. é. b.)

— Habsburg Frigyes és a román állam pere a párisi döntőbírósg előtt. Bukarestből jelentik: Párisban december 20-án fogják folytatni Habsburg Frigyes volt főhercegnek a román állam ellen erdélyi birtokainak kisajátítása miatt a vegyes döntőbírósg előtt indított perének tárgyalását. Romániát a tárgyaláson Millerand volt köztársasági elnök és Athanasovici Vladimir képviselik. A tárgyaláson Tulkacsi is jelen lesz.

— Ügyvédi hír. Dr. Bláza Endre ügyvédi irodáját az Erdélyi Bank épületébe, Piata Unirii 32. sz., II. emelet, helyezte át. Telefon 3-53.

* Az ország legnagyobb és minőségileg legkiválóbb és legismertebb ruhagyára Anglo Romana Rt. Mediás. Esőköpeny, bőrkabát és mindennemű férfidivat különlegességek.

— A magyar választások újabb eredményei. Budapestről jelentik: A pesti környeki szavazatok összeszámolásánál eddig a következő ellenzéki képviselők érkeztek be: Proppe szocialista, Hermann Mihálya egységpárti, Fehér demokrat, Heller kereszténypárti és Szabó szocialista. Eddig megválasztották összesen 164 kereszténypárti, 26 Wollfela keresztény gazdasági párti, nyolc pártionkívüli, két szocialista, egy fajvédő, egy kispárti és egy balpárti képviselőt.

Bármily zeneművel
Legelőzárabban rejtőzöl azonnal szelít
Révész Béla, zenei tanár
Márosvásárhely. Kérjen árjegyzéket.

Ékszeresek **FEINER, Arad**
ben, órák és dísz tárgyakban, utazóknak 10%, vidékieknek 15% kedvezményt adunk. Kérjük, hogy ha ékszereskedésükre érkezik, forduljanak hozzánk.
Str. Bratiannu, (v. t. Weite) 3. Oradea és ékszerárházában szerzik be.

Ki akar szép lenni?
Szeplős leányok, májtozott asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha **Maria szeplő krém-et** használnak. Hatásért felelős! Fehélt Ártalmatlan, **Árs 30 L.**
Főlerakat: Császár gyógyszerár, Tg. Ártalmatlan, Albina-palota, 3 téglánál díjmentes postai szétküldés. Kapható Clujon: Rozsa-drogueria, Aradon: Wojtek és Weiss drogueria, Oradea-Mare: Apollo drogueria

* A „Lloyd Express“ birtokosi vállalat. Teitsch Pal, mint új tag belépett. Ez alkalommal megemlíti, hogy a vállalat vezetősége kiváló szakemberekből áll, kiknek sikerült vállalatukat világváon híressé emelni, mert kulantérijuktal, pontosságuktal, valamint szelid ársikkal úgy a külföld, mint a belföldi piacon első helyre birtosították magukat. A vállalat közpénjének címe: Cluj, Strada Radu 9. A fiókok címei: Bucuresti, Strada Gen. Berthelot 25., Timisoara, Bel Reg. Ferdinand 7. III./9.

* Ha Bukarestbe utazik, keresse fel a Prima Fabrica Americana ruhatelepét Calea Grivita 119.

— Tizenegy lej miatt egy évi börtön. Dáváról jelentik: A múlt hónapban Dancus Vasile Tria közéleti munkás részeg állapotban hazafelé tartott. Utközben megállította három kiskorú falujébéli parasztlány, közelebb Muntean Gheorghe, Muntean Ivan és Jigoreca Andrei, kik el akarták venni tőle a nyakában lévő börtönköt. Erre dühökös keletkezett, melynek hevében Muntean Gheorghe bicskájával megverte Dancus Vasile. A társakat, melyben mindössze 14 lej volt, levették a nyakáról. A dévai törvényszék tegnap megtartott tárgyaláson a vádlottakat, ellentétben a vizsgálóbíró által tett vádemelésükkel, tetteket egy adták elő, hogy Dancus részegen kötött beljüket s nem előre megfontolt szándékkal támadták meg. A társak pedig vereség közben esett le Dancus nyakáról a később a földről vették fel. A bíróság azonban tekintettel arra, hogy Dancus nem jelent meg a tárgyaláson, nem vette tekintette a vallomást s előző vallomáson alapján Muntean Gheorghe, Muntean Joant és Jigoreca Andreit rablásnál párosult súlyos testi sértésért egy-egy évi börtönre ítélte. Az elítéltek dr. Tatar ügyvéd útján felebbezést jelentettek be. Az ügyvédnek a vádlottak szabadlábra való helyezésért beadott kérését a törvényszék visszautasította.

— Csicserin Frankfurtba érkezett. Berlinből jelentik: Csicserin Frankfurtba érkezett, hogy ott egy szanatóriumban gyógykezelést szenvedjen.

Ha megbetegszik a bendő,
Egy-két „KOPROL“ elegendő.

Zongorák olcsóbbak lettek.
Sikerült egy bécsi zongorakerék elnyősen megvennem, amíg a készlet tart, leszállított árák.
Sternberg — Oradea
Bulevardul Regele Ferdinand 14.

Estélyi és alkalmi ruhák ártórt és színes himnuszok, billiáns és díszfestések bordúros plüssök párisi minták után készülnék a „Műhímző Szalon“-ban Str. Memorandului (Unió-u.) 15. emelet

Legelőzárabban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióka let Str. Baritiu 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Moşilor 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 872

A kolozsvári Szerda: Bohém Pantek: Alarcó Vasárnap d. u. (balle).

A színház Cirkuszhoz volt operettjei tapasztható, napon át estrosodik s harmadik rendezvénye színház személyeserege dolgozik. Cirkuszhoz felle kezezőmögöcimen szoktallandó tisztelma melyek válto

Kedden: Cirkusz. Arad. Csikkel. szal. Pr. Szerda: Cirkusz. Sorozat. Csütörtök: C. Sorozat. Pátek: C. szám 1. Szombat d. u. Irán, N. helyára. Szombaton 8. Sorozat. Vasárnap fél. donsg. helyára. Vasárnap fél. helyára.

P
le
Fischer
Telefon 13

a legesimelltartó gumifűző szerinti sabb árba

Fa
a
Lep

Hogyan lánchrendívtrozsdó Megrendtor. erake sodrony

Bau
az ősi h e b e d és mozt azontiv bok,

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

A kolozsvári román opera heti műsora
 Szerda: Bohémek.
 Péntek: Álarcsobál.
 Vasárnap d. u.: Babatündér és a Tükör legendája (balle).

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.
 Cirkuszhercegnő. Évekre visszemenőleg nem volt operettejdon-ág iránt olyan lázas érdeklődés tapasztalható, mint most. A pénztár egész napon át estrom alatt áll. A közönség már a második s harmadik előadás jegyeit várja. A színház rendkívüli előkészületeket tesz. A rendezői munkái személyesen kívül a kisegítő munkások egész serege dolgozik lázasan.
 Cirkuszhercegnő 8. első előadására semmi-féle kedvezményes jegy nem érvényes, bármiféle jegyben szedték azt kapni. Nem vonatkozik az állandó tiszteletjegyre és hivatalos szabályjegyre, amelyek változatlanul érvényesek.

Heti műsor

Kedden: Cirkuszhercegnő. (Operettejdon-ág, előszőr. Az I. felvonás grandiózus variété-attrakciókkal Karácsonyi Illivel, Tolnay és Ihász-szal. Premierkélt: 33 szám Sorozat 184.)
 Szerda: Cirkuszhercegnő (Napibérlet 31 szám B. Sorozat 185.)
 Csütörtök: Cirkuszhercegnő (Napibérlet 32 sz. A. Sorozat 186.)
 Péntek: Cirkuszhercegnő (Bérletszűnet. Sorozat-szám 187.)
 Szombat d. u. 4 kor: Muzsikusz Ferkó. (Lengyel Irón, Neményi, Tolnay, Ihász-szal. Mérsékelt helyárak. Sorozat 188.)
 Szombaton 8 kor: Cirkuszhercegnő. (Bérletszűnet. Sorozat 189.)
 Vasárnap fél 3 kor: Szeretek egy szicésznőt (Uj-donság, 4. rész. Poor Lilivel Mérsékelt helyárak. Sorozat 190.)
 Vasárnap fél 5 kor: Cirkuszhercegnő. (Rendezési helyárak. Sorozat 191.)

Prima tűzifát
 legjutányosabban hához szállít
Fischer fátalep, Cluj, Piața Garii 2
 Telefon 1300.

„SONDERLING“
 a legcsinosabb és legkényelmesebb haszfűzők, melltartók és gumifűzők **salonja** bevezette a női és férfi fehérneműk divatlap szerinti készítését, ahol mindezek a legjutányosabb árban készülnek. Cluj, Calea Reg. Ferd. 3.

Fali előjegyzési naptár
 az Ön cégnyomásával
 Lepage - nál, Kvár

Horganyozott **acélágybetétek**
 lánchűtés rendkívül ruganyosak, könnyen kezelhetők, nem rozsdásodnak. Tartósságukért 20 évi jótállás. — Megrendelhetők minden butor-erakatról és a gyárnál. **Flesch & Fül** sodronyárgyár, Arad, Str. Lt. E. Teodora 8.

Bauch Ernő üzletébe
 az 5. évi szezonra gyönyörű perzsa, kelim-gobelin, hebedő- és mozaik **kézimunkák érkeztek** azontul nagy választék **csipkék, gombok, harisnyák és koztyúkban.**

KÖZGAZDASÁG

Január elsején a Banca Nationala kibővíti a bankok visszleszámitolási hitelét

A jegybank új emisszió nélkül kísérl meg a pénzüi ség enyhítését

(Bucuresti-Bukarest, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Politica“ című lap szerint a Banca Nationala igazgatótanácsa elhatározta, hogy január elsejével revízió alá veszi a bankok visszleszámitolási hitelét és megkísérl a piac újabb támogatását bankjegykibocsátás nélkül. A Banca Nationala jelentékeny összegek fölött nyert rendelkezési jogot, mert számos megrögazda megfizette adósságát. Ezeket az összegeket a kereskedelem és ipar szükségleteire fogják bocsátani.

Ezzel kapcsolatban a Banca Nationala kérdőívet küldött szét a pénzüzeteknek, amelyek-től betekintést kér a hitelpolitikájukba, illetve hogy a fődtírtékoság, kereskedelem és ipar milyen százalékát teszi a hiteligenyloiknek. Valószínűnek látszik tehát, hogy a Banca Nationala a visszleszámitolási hitel fismelésénél azokra az intézetekre gondol, amelyek hitelpolitikáját a maga szempontjából megfeloiknek találja. Mindemellett ez az intézkedés lényeges enyhítést hozhat a pénzpiacra.

A pénzügyminiszter felemeli a likörgyárak, bor- és pálinkanagykereskedők és a szeszszabadraktárak szeszadóhitelvezési összegét

(Cluj-Kolozsvár, december 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelött nagyfontosságú megbeszélésre gyultek össze Bukarestben az erdélyi és bánáti szes-, bor-, likör és gyümölcs pálinka-szindikátusz vezetői Kun Richárd elöl-lete alatt. A megbeszélésen résztvettek: Gyártás Dazsó igazgató (Kolozsvár), a szindikátusz titórozstályának elnöke, Brauschburg (Arad), a borosztály elnöke, valamint Grünhut Géza (Lugos), a szeszosztály elnöke. Az értekezleten résztvett még több bánáti gyáros, míg Brassó és Szabon környékét dr. Mesch képviselte. Ungyenczak képviseltették magukat Gyártás

Dazsó vezetésével az erdélyi és bánáti szeszszabadraktár tulajdonosok. Az értekezlet célja az volt, hogy megfelelő lépéseket tegyen a szesz-adóhitel fismelése érdekében. A likörgyárosok, bornagykereskedők, pálinkanagykereskedők és szeszszabadraktár-üzemeltetők ugyanis

azt kívánták, hogy amint a kormány a szeszgyárosoknál már megtette, ők is kapják meg nem csupán az eddig élvezett, hanem a felemelt szeszadóhoz mért három hónapi adóhitelt.

Az értekezlet ebben az értelemben memorandumot állított össze kívánásairól, amelyet

Tőzsde

A Banca Nationala intervenciójára a piac ellanyhult. Üzletkötés alig történt.

Devizák	Valutapiac 1926 december 13 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich nyitás	Zürich zárlat	Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
Zürich	3790-3800	—	—	432	3790	13:01	13700	652	193250
Newyork ..	195-196	517 ⁵ / ₈	517 ³ / ₈	2495	194	71420	76925	3376 ¹ / ₂	—
London	951-954	25 ¹ / ₂	2510	121	943	2463 ¹ / ₂	243870	16730	48494
Páris	780-790	2060	2080	—	785	2860	2840	135 ¹ / ₄	39850
Milano	900-910	2355	2382 ¹ / ₂	113 ¹ / ₂	915	3283	3264	156 ¹ / ₄	452
Prága	530-583	1533 ¹ / ₂	1533 ¹ / ₂	74	580	2115 ¹ / ₄	2100 ¹ / ₂	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	847-855	7250	7250	—	2783	—	9926	473 ¹ / ₄	—
Belgrád	317-355	913 ¹ / ₂	913 ¹ / ₂	—	340	1259 ¹ / ₂	1257	5952 ¹ / ₂	176 ³ / ₄
Bukarest ..	—	260	232 ¹ / ₂	1240	—	359	360	1717 ¹ / ₂	5050
Vársó	—	17 ¹ / ₂	57 ¹ / ₂	—	—	7930	7870	375	—
Bécs	2750-2765	73 ¹ / ₈	7502 ¹ / ₂	—	2790	10068	—	47650	—
Berlin	4665-4655	12310	12310	—	470	16993	16867	80287	—

Száz lel árfolyama: Zürich (utó) —, Páris 1240 Budapest 35900, Bécs 36000, Prága 171750

Hasznos karácsonyi ajándékok olcsó árban

Keller & Molnár

divatruházában, Cluj (Kolozsvár) Cal. Reg. Ferdinand No 15.

- 1 drb. lendamaszt abrosz, bordűrös lei **290**
- 1 hatszemélyes szines damaszt kávé garnitúra, 6 szalvétával **340**
- 1 3x4 méteres, szmirna utánzatu, jóminőségű ebédlőszőnyeg **1760**
- 1 mtr. Hermann Pollack-féle kelengyevászon **48**
- 1 mtr. jóminőségű mosó karton **38**
- 1 mtr. picé-barchet **45**
- 1 mtr. batiszt chiffon, mosott **33**
- 1 drb. ajuros női zsebkendő **6**

Nagy maradék vásár minden elfogadható árban. — Vidéki megrendeléseket utánvétellel szállítunk.

ember 14
 finomított 6-
 Az egész
 A tüdőzők
 összes szesát
 y csapat is
 a több mé-
 ggel 7 óraker
 liárd magyar
 kenyereinek
 vállalat
 alon mal meg-
 kiváló szak-
 aukat vilg-
 állal, pontoz-
 y a külföld,
 b'atósítottak
 címe: Cluj,
 uresti, Strada
 Reg. Ferdin-
 zik, ke-
 ica Ame-
 lea Gri-
 évi börtön.
 aneus Vasile
 tban hazafé-
 iskorn faluj-
 n Gheorghé,
 el skarták
 t. Erre dula-
 en Muntean
 neus Vasiliét.
 volt, lovettek
 ap megtartott
 v szgálobíró-
 ták elő, hogy
 a előre meg-
 a táka pedig
 akától s ké-
 zonban tekin-
 neg a tárgya-
 ést s előző
 e, Muntean
 arosult súlyos
 ítélte. Az el-
 zést jelentet
 badlábra való
 síék vissza-
 kezett. Ber-
 ba érkezett,
 gyk-szaltesse
 ndó.
 lettek.
 előnyösen
 lített árak.
 dea
 14.
 szines him-
 sek bordü-
 észűnek a
 morandulni
 15. emelet
 r. Bratianu,
 o t Weitzer
 .u.) 3. Ora
 észeráru-
 zaban szer-
 zik be
 szonyok,
 sztek, ba
 ém-el
 előss
 30 L.
 étküldés.
 trogueria
 al. Motilor
 fon 877

ÖN muzsikális ember ?? Ingyen zenei élvezetet

szerez magának
azzal, ha benéz a **Lepage**
zenemű és gramofon raktárába
Vidékiek kérjenek érjegyzéket.

Lepadatü pénzügyminiszter és Simonescu Al-
lamtitkár elő terjesztettek. Mindkét helyen be-
tárazottan megígérték, hogy azok a líkőrgyá-
rok, bor- és pálinkagyárosok, valamint
szeszadrektár-tulajdonosok, akik eddig is
résztültek a szeszadóhitei kedvezményében,
ugyszólyan mértékben fogják azt továbbra is
megkapni, mint a szeszgyárak. Azok a líkő-
gyárak, bor- és pálinkagyárosok és szesz-
szabadrektársok, akik eddig nem résztültek
a szeszadóhitei kedvezményében, ezekre vonat-
kozólag is

a pénzügyminiszter kedvező ígéretet tett,
azzal a fenntartással, hogy az illetékes pénzügyi
hatóságok úján bekeri ezeknek a cégeknek a
jegyzékét, amelynek alapján azután vizsgálat
tárgyává fogja tenni, melyik cég érdemli meg,
hogy az adóhitelezési kedvezményben része-
stüljön.

Jövahagyták a kolozsvári kereske-
de mi és iparkamara költségvetését. Az ipar
és kereskedelemügyi miniszter jövahagyta a koloz-
svári kereskedelmi és iparkamara 1927 évi költség-
vetését. A jövahagyott költségvetést Caciula Mik-
lós főtitkár ma hozta magával Bukarestből.

A munkásbiztosító pénztár ismét
emeini akarja a járulékokat December 16-án
és 17-én ül össze Bukarestben a munkásbiztosító
erdélyi és bánái tiszbizotsága, hogy megtárgyalja
az 1927 évi állami költségnek a szociális biztosítás
céljaira előirányzott összeget. Az ötközelet előre-
látólag heves lefolyású lesz, mert a munkáspenz-
tár vezetősége újabb járulékemelést tervez, míg a
tiszbizotságnak az álláspontja az, hogy a pénztár
már messze túlhaladta a törvényben előírt tartalé-
kolást.

Felborulóban van több német vegy-
ipari konvenció. Baruból jelentik: A német
vegyipari piacon némi javulás állott be, főleg az
export terén. Egyes gyártmányokban azonban az
árak lemorzsolódás, azon egyenetlenkedések követ-
keztében, melyek a kartellnek egy részében hi-
törtek. Az új kéménstrim-konvenció az egész vonalon
keresztül tudta vieni az árait, ezzel szemben a
kálíum bramban elérésük mutatkoznak az eladási
feltételekben és szó van arról, hogy a kálíum-
konvenciót felmondják. A klórmagnézium szövetség-
ben is differenciák merültek fel, összefüggésben a
Káliindustria A. G. előnyös helyzetével, amely cég
tudvalevőleg egyedárusítási jogot kapott Anglia és
a brit gyarmatok területére és ezzel a szindikátus
többi tagjai megkeresítve érzik magukat. Valószínű-
leg emiatt a szövetség feloszlására kerül majd a sor.
A rapokban új, egész Európára kiterjedő eny-
szindikátus alakult, amely főleg az északamerikai
konkurrencia ellen irányul. Most van alakulóban
Németországban egy új seprőszindikátus is. A folyó
kony bromra vonatkozó konvenciót az áresés miatt,
december végére felmondták. Lehet azonban, hogy
jövora megújítják. A bizmutsó konvenció verseny-
árakat léptetett életbe egyes kivülálló gyárakkal
szemben, amelyek eddig a konvenció árainál jóval
olcsóbban áruították a gyógyszereket.

Megegyezés jött létre a német és
csehszlovák drótygyárak között. Prágából je-
lentik: A német és csehszlovák drótszövetség
képviselői Berlinben értekezletet tartottak, ame-
lyen teljes megegyezés jött létre az összes kér-
désekből. A legközelebbi időben hasonló tár-
gyalások indulnak meg Ausztriával és Magyar-
országgal esetleg Belgiummal is.

A kolozsvári szikvizgyárosok vasárnap
is előíthatják vevőközönségüket áruval. Régi
sérélmé a 12 kolozsvári szikvizgyárnak, vala-
mint az általuk ellátott egészségügyi intézmé-
nyeknek a munkaszüneti törvénynek az a ren-
delkezése, hogy vasárnapon és ünnepekkor a

gyárosok nem szállhatnak el megrendelőiknek a
szikvizet. Többzöri intervenció eredményeként
a munkügyi inspektorátus most azt közli, hogy
a közmunkügyi minisztérium megengedte a
kolozsvári gyárosoknak, hogy vasárnap és ün-
nepszapokon déli 12 óráig vevőfeleiknek elszál-
líthassák a megrendelt szódavizet.

Megdözték a kollektivszerződést a
kolozsvári könyvtőiparban. A kolozsvári
könyvtőiparban megindult börtmeggalelem, amelyről
már megemlékezünk, békes megegyezéssel befeje-
ződött. Az alkalmazottak, akik eredetileg heti 1450

lej minimális bért követeltek, elfogadják a munka-
adók által fejárlott 1300 lejes minimumot. Azon
alkalmazottak közül, akiknek a bére ezt az összeget
már eddig is elérte, vagy meg is haladta, a férfi-
munkások 100, a női alkalmazottak 50 lejes plusz-
fizetést kapnak. Ezenkívül a munkaadók a reades
szünnapokon felül még két szabad napot adtak meg
teljes fizetéssel a munkásoknak, még pedig pünkösöd
másodnapját és halottak napját. Az új kollektivszer-
ződést két évre, 1928. november elsejéig érvényes
hatállyal kötötték meg.

Lengyelország elmaradása miatt ne-
hézségek merültek fel a párisi vaskartell-
tárgyalásokon Párisból jelentik: A nemzet-
közi acél és vasszék-kartell tárgyalásain előre
nem látható nehézségek merültek fel amiatt,
hogy a lengyelországi gyárak lemondottak a
részvételről. A tárgyalásokon megjelent ugyan
néhány lengyel megánerdeklődő, akiknek szon-
ban nem volt felhatalmazásuk arra, hogy a
csehszlovák acélművek által felkültött feltétele-
ket teljesítsék. A csehszlovákok ugyanis azt
kivánják, hogy mielőtt belépének a kartellbe,
külön megegyezés jöjjön létre köztük és a len-
gyekek között. Lehetséges azonban, hogy a ne-
hézségeket sikerül majd eliminálni, mert újabb
hírek szerint a csehszlovák vas- és acélművek
állítólag hajlandóknak nyilatkoztak a kartellbe
való azonnali belépésre, amennyiben a vezetősé-
gről bizonyos garanciákat kapnak Lengyelor-
szágra vonatkozólag. A lengyel vasművek tud-
valevőleg föltételeiket a világgiazi áron kívül
is igyekeznek elhelyezni és az utóbbi időben a
román piacon is erősen bedolgozzák így megu-
kat, veszélyeztetve ezzel a csehszlovák vasipar
érdekeit. A csehek megkérték egyezni a len-
gyel konkurrenciával, ami azonban nem sikerült.

A világ leghatalmasabb bankja. New-
yorkból jelentik: A National City Company hu-
szonöt millió dolláros alaptőkéjét hetvenötmillió
dollárra emeli. A bank az alaptőke emeléssel kerek
ötvenmillió dollár új tőkét szerez, minthogy a ki-
bocátott új részvények darabja kétezer dollár. E
tranzakcióval a National City Bank a világ legelső
bankjává lépett elő.

Déri szücs Cluj

Str. Memorandului 3.

**Legrégibb
Legmegbízhatóbb
Legmodernebb**

Telefon 12-12.

Laboratorul LEO
ing. Theodor de Stipek, Ghimbav—Brasov

Előjegyzési naptárak

cégnomással, megrendelhetők a

Bernát

papirosáruházaiban — Cluj

APROHIRDETÉSEK

Egyesületi előzetesül egy szó 4 lej, vastagabb betű-
vel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állást-
keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja
óra ártandó. Előjegyzési hírek díja 250 lej, elő-
fizetőknek 150 lej

Hízlat elő pontyállandó-
an kapható. Ésküvőkre, ke-
reszlelőre, baokettra elő-
jegyzést elfogad. Weisz,
Tudor Vadimirescu 6.
(volt Mikos Kelemen-u.)

500 ezer lej tőkével jó-
menetelű vállalkotta betár-
sulnék. Ajánlatokat, 1927
febr. 1. jellegre a kiadó-
b. kérék. 861

Dícbalat a legmagasabb
napárban veszek. Beesky,
Hosszu-utca, 2156

Észlelt a legmagasabb
napárban vásárol a

Tacâmul

ezüstárú és evőeszköz-
gyár, Cluj, Str. Jorga
11-a.

Egy gyógyszerári beren-
dezés eladó. Cim a kiadó-
ban.

Csinosan butorozott, kü-
lönbe adom 3 éves,
egészséges gyügyermake-
met intelligens zsidó csa-
ládnak. Cim a kiadóban.
2165

Jó varrólan házhoz
ajánlókzik napi 100 leírt.
Cim: Str. Londrei No 9.

Kiadó egy különbeáratu
butorozott szoba, fűdő-
szoba használatu a bel-
városban 2 személynak,
esetleg teljes ellátással.
Cim a kiadóban.

Egy nagy parkettes szoba
a sporttelepen (Kono épü-
let) egy vagy két sze-
mélynak kiadó, butorrel
vagy anélkül. Érdeklődni
ugy-nott. 2166

Értékes külföldi használt
bájeget jutányos áron el-
adok. Cim a kiadóban.
2160

Hirdessen
az Uj Keletben!